Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 106 (10.489). Львів, субота 16. травня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.

Конто почт. щад. 142.322.

Адреса для телеграм: „Діло" Львів.

Гол. Редактор приймає від 1—2 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл.

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунія 150 лей, Болгарії 7·50 зл. Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 СОТ.

На переломі большевизму.

В Москві почався кілька днів тому Всесоюзний зїзд Рад. На порядку нарад зїзду стоять справи незвичайно великої ваги, бо справа зміни конституції Союза С. Р. Р. Намічена зміна буде вже третьою з черги. На самому початку заіснувала від 1917 р. конституція Російської Соціялістичної Федеративної Республики, від липня 1918 р. ввійшла в життя дуже мало змінена конституція „Федерації радянських національних республик" а від дня 30. грудня 1923 р. точніше від 1923 р. обовязує по нинішний день вдруге змінена конституція „Союзу (Спілки) Радянських Соціялістичних Республик". Вже самі назви радянського Союзу зясовують характер тих змін; він був чисто політичний.

Теперішня зміна матиме не політичний а чисто економічний підклад. Вона напевно пройде на зїзді, бо її підготовкою займалися найріжнородніщі зїзди на протязі цілого останнього місяця. Вона була предметом нарад перш за все Найвищої революційної установи а то „Ради Праці та Оборони" („СТО"), а далі нарад найбільше авторитетної у справах зміни конституції 14-ої Всесоюзної конференції російської компартії. Рада Праці та Оборони підготовила конкретні законопроєкти, партійна конференція їх переглянула та затвердила а через те можна їх уважати вже принятими. За Всесоюзним зїздом Рад остає тільки формальна частина справи. Він їх згідно з конституцією проголошує і вони ввійдуть в життя.

Якіж це зміни? — Згідно з конституцією СРСР не може бути приватного капіталу ні в торговлі ні в промислі, бо і торговля і промисел націоналізовані. Вправді були спроби „непу" а тепер „неонепу" в торговлі, але вони були так мовити протиконституційними засобами і мали переходовий характер. Всіх непманів стрінула вже раз та й у майбутньому моглаб стрінути доля експропріяції з боку держави. Теперішний зїзд має саме дати широке правно-конституційне підложе для розвитку обновленого „непу", тоб-то поновленої нової економічної політики на полі торговлі, промислу і що найважніще земельних справ.

До промислу допускається закордонний і свій власний внутрішній приватний капітал. Приватні купці та промисловці дістануть законну охорону своїх купецьких і продукційних прав. Вони дістануть змогу переводити явно всякі фінансові і кредитові операції з усіми державними та кооперативними банками. Має наступити навіть частинна денаціоналізація тих фабрик, що донині радвладою не урухомлені. Колишні власники мають одержати їх у посідання покищо на арендних правах під тою умовою, що їх урухомлять. Держава обіцює їм на це кредити та звільнення від податків до того менту, аж вони начнуть давати доходи.

Крім того намічено упривілеювати домашній т. зв. кустарний промисл і ремесло. На зрозумілій нам мові це значить повернути для того промислу і для ремесла всі права, якими вони користувалися перед комунізмом. Отже ремісники мають право удержувати термінаторів, челядників, мають право поширювати свої варстати та вести цілком капіталістичні варстатові підприємства. Крім того кустарники дістануть змогу покористуватися цілим рядом податкових полекш.

Та найважнійшими будуть справи сільсько-господарського характеру. В зміненій конституції має найти законне умотивування розвиток чисто-капіталістичних відносин на селі. Законну охорону дістане „кулак". Він дістане законне право на довільний наєм робітника, на удержування наймитів, на продовження понад норму робочого дня, а навіть на наєм малолітніх робітників до легкої праці. Деякі комуністичні теоретики так і називають цю реформу „узаконенієм кулачества", але инші звуть це право-забезпеченням запопадливого і засібного селянина. Слово „кулак" вони викидають зі своєї термінольогії. Як далеко йдуть всякі полекші для сільських багатирів, видно з того, що законопроєкт зобовязує їх асекурувати своїх наймитів тільки тоді, як їх є більше трьох у даному господарстві.

Вся проблема „кулака" товклася найдовше на всяких партійних і економічних зїздах та конференціях. І результатом усіх тих нарад були підсумки, проголошені устами Рикова в таких формулах:

„Безглуздям треба вважати думку про те, що економічне відродження села буде проходити шляхом одночасного, одноцілого, і рівномірного зросту всіх 22-міліонових селянських господарств. В умовинах вільного товарообороту і дрібнобуржуазної, селянської економіки неминучий бистрійший зріст для одних господарств, повільнійший для других і цілковитий застій або занепад для третих. Тому розвиток сільського господарства неминучо звязаний зі збільшенням наймитівства в селі та з розвитком аренди землі... Опанувавши найважнійші основи нашої економіки, закріпившися на її (командних) чільних висотах, маючи в руках робітничої класи владу, нам не страшний розвиток буржуазних відносин на селі".

Прийшовши до такого пересвідчення, всі найвищі економічні та партійні інстанції стали на шлях широкого не тільки декретами, але й конституцією гарантованого обгрунтування „неонепу" на всіх названих ділянках економічного життя. Намічена зміна конституції матиме безперечно переломове значіння для дальшого розвитку не тільки чисто економічних, але й наскрізь політичних процесів, що назріватимуть у нутрі СРСР. Ця зміна є дальшим етапом на шляху відступу перед офензивою капіталу. Для нас Українців ця зміна конституції має незвичайно велике значіння через те, що вона дасть змогу на економічне і політичне відродження українського селянства у прискореному темпі. А селянство в нинішних часах не найбільша реальна сила, що може відродити націю.

В. М.

Польсько-жидівська угода.

Конференція посла Райха з мін. Скшиньским.

Жидівська мрія є близька здійснення. Те, про що мріяли жидівські політики від відомих листопадових подій в р. 1918, до чого вони зітхали, щоби якнайскорше, не тихцем, не заулково, але явно і славно наблизитися до державного жолоба, стає фактом довершеним.

Ще перед кількома днями всесильний, брутально-щирий Ст. Ґрабскі вичитав „pater noster" жидівському капіталістові Лямпертові на тему „антипаньствового" відчошення Жидів і їх звязків з „українською і білоруською опозицією", а вже два дні пізнійше приходять відомости про конференцію пос. Райха з мін. Скшиньским для вирішення польсько-жидівських взаємин. Дивним дивом ініціятором польсько-жидівської угоди є ніхто инший, тільки тойже Ст. Грабскі та що переговори про угоду по відомостям сіоністичного „Нашого пшеґльонду" ведуться вже від довшого часу. Таким чином Ст. Грабскі поширює свій ідеольоґічний і фактичний вплив також на польських Жидів.

Переговориузмістовлюються в отсих точках:

1) Припинення екстермінаційної політики у відношенні до жидівського населення на економічній ділянці;

2) Повна і фактична рівноправність жидівського населення на всіх ділянках політичного, соціяльного і культурного життя і

3) заспокоєння культурних потреб жидівського населення.

Польська сторона бажала втягнути до переговорів відомого жидівського діяча Л. Вольфа, але посол Райх, бажаючи виключно собі приписати успіхи, спротивився цьому. Переговори мусять бути ведені безпосередно і виключно з жидівським соймовим клюбом, який єдиний є уповажнений виступати в імени жидівського населення в Польщі.

Що переговори ведуться, відомо нам було вже давнійше. Виразником цього теплярняного настрою між Поляками і Жидами є зміна фронту в жидівській пресі, головно у варшавськім „Нашім Пшеґльонді" і львівській „Хвілі", що є власністю одної видавничої спілки й органами проводу жидівського клюбу (пос. Райха).

Не підлягає сумніву, що угода буде доведена до кінця, себ-то що Жиди вже не тайно, але явно й маніфестаційно перейімають на себе польську „культурну місію" на українській і білоруській національній території. Цей факт витворює нове положення, яке вимагає глибокої і передуманої застанови з нашого боку.

Памятаймо: Рідна Школа — це народна фортеця, це певний захист у добі виховіття!

Проти террору.

Промова посла Волошина з Білоруського Клюбу, виголошена в соймі з приводу дискусії над буджетом міністерства справедливости.

Виконання буджету за 1924 р. виказало суму 61,134.112 зол., які видано на міністерство справедливости та підчинені йому органи. На 1925 р. буджетова комісія ухвалила на мінір справедливости суму 30 проц. більшу від попередньої, бо 91,921.076 зол. Хоч видатки міністерства справедливости виносять заледви 5 проц. загальної суми державних видатків, то все таки в порівнанню з господарським положенням держави, зі засібністю горожан і тою ролею, яку відграє Польща в Европі, сума ця є неможливо висока і може свідчити тільки про політику уряду, яку він вів дотепер і яку задумує вести на будуче. Надмірно високі кредити на т. зв. мінір справедливости доказують, що в колю дуже низький рівень культури, незгоди між суспільністю та урядом, доказують існування тисячів занедбаних, які вичікують літами на т. зв. мінір справедливости нераз у невідповідаючих найнизшим санітарним вимогам тюрмах, а деякі з них підпадають мукам, катуванню і умирають від них або наслідком недуг та голоду.

Побільшені кредити для міністерства справедливости будуть зрозумілі, коли їх звяжемо зі ступенем спокою в державі. Рішуче стверджую, що від повстання польської держави по нинішний день того спокою не було. А в останніх часах ми бачимо, що уряд вступив на шлях явної боротьби і то збройної з 2 і пів міліоновим білоруським і 8 міліоновим українським народом у межах Польщі. Боротьба ця відбувається досить дико, бо польський поліцай, агент з телеп то й військова влада садять все що не польське до тюрми. При тому часто катують населення залізними пругами, буками, вирвають волосся з голови, витягають кліщами нігті з пальців а навіть задають страшні бої половим органам. Жертвами таких знущань впали С. Битський, А. Ракецький, Марія Клюд, Конрад Казаргович, А. Войтович і инші. Останній А. Войтович вмер наслідком знущань в містечку Краже віленського повіту. Нещасний мав 35 важких ран, при чому мав 6 зломаних ребер.

Справа масових арештів у Польщі є загально знаною. Досить взяти до рук першу ліпшу варшавську газету, а найдемо там відомости про масові арештування серед білоруського і українського населення, про мнимі банди, про доразові суди, про звичайні судові процеси і т. д. Саме тепер відбуваються судові процеси проти Білорусинів у Гродні та Вільні.

Коли йде мова про число вязнів у Польщі, то в день 1. липня 1924 р. виносило воно 37.312; тепер наслідком розмашного поліції з її дикими репресіями, число вязнів доходить до 50.000 осіб, в чому переважають політичні вязні Українці та Білорусини, яких обвинувачують за прямування до незалежности, за організацію освітної праці, за протидержавну агітацію.

Імперіялістичні держави не мали перед війною такого великого числа вязнів „саботажників" і тому тепер недостає вязниць у цілій Польщі. Але влада радить собі в той спосіб, що пакує по 15 людей до одної кімнатки, призначеної давно на одну особу, або садить їх до підземель та пивниць. Напоєні агентами і поліцаями вязні ведуть у тюрмах страшне життя. Недостача праці, сінників, мила, білля, горячої страви, а зате надмір бруду, пасікомих, дике обходження з вязнями, побоями — ось які характеристичні прикмети польських тюрем. Ті неминимо важкі обставини змушують арештованих вдаватися до голодівок, бо вона водять смерти наслідком голодівок, бо вони водять смерти наслідком самоволі тюремної влади. В час таких голодівок і в часі штучного відживлювання вимерло багато людей у тюрмах Білостоку, Гродна, Львова і инших.

Факти биття вязнів прикладами крісів і револьверів мали місце у тюрмах віленських, у львівських тюрмах є вязні, яких в часі слідства мучив електричним током комісар Лабах.

Сама судова процедура від вибору суддів до доразових відбувається під пресією прокураторів і поліційних урядів. Найблизші до населення мирові суди обсаджені не правниками, але людьми, головна прикмета яких полягає на тому, що вони

дивляється на місцеве населення як на нижчу расу, над якою можна безкарно знущатися. Мировими суддями є переважно судові кондипієнти, які ще перед війною мали велику пошану до поліцая. Поліція терроризує населення, засипує суди протоколами, наслідком яких судді максимально накладають великі грошеві кари, не рахуючися ні з господарським, ні з іншим положенням населення, ні з оглядами справедливости.

Перебіг карно-судових справ представляється переважно так: Поліція звичайно не шукає правдивого злочинця, а довіть першого ліпшого "тори" наміченого чоловіка, з яким має особисті порахунки, бере його на постерунок, бє, лиє воду до носа, та вимушує на ньому признання до вимної провини. Суд автоматично карає його тюрмою, визначує високу кавцію, щоби унеможливити обвинуваченому апеляцію та відсилає його назад до тюрми.

Найвищі суди в державі т. зв. доразові суди, є зорганізовані дещо краще і справніще функціонують. В кожному окружному суді на „кресах" є свої спеціялісти, майстри від доразних справ, спеціялісти до тої міри, що приготовляють засуд ще перед запізнанням із розправою як це було у Стовпцях.

Поліція під кермуванням підпрокуратора Адольфа Ольшевского, ведучи слідство в справі нападу на поїзд під Ловчею, переступила 14-ти дневний термін, необхідний для того, щоби справу передати доразовому судові. І замісць направити її до звичайного суду, прокуратор Ольшевскі разом із слідчим суддею Герасимовичом підробили дати — одну в актах справи, а другу в прокураторських книгах на те, щоби доказати, що слідство не перейшло 14 днів.

Не менше замітний факт лучився зі суддею Овсяком із окружного карного суду у Вильні, який будучи хорим, їздив до Вілейок на доразовий суд. Запитаний знайомим, чому хорий та обвязаний іде на судову розправу, відповів, що мусить їхати, бо як би не поїхав, то тих бандитів не розстріляли би. Цей факт кидає яскраве світло на моральне облича людей, які є буцім то виконавцями і органами справедливости на т. зв. „кресах".

Цей нарис не вичерпує критики діяльности міністерства справедливости, яка узмістовлюється у вислові: „насильство, безправство над працюючими масами білоруського та українського народу над працюючими масами інтелігенції обох народів, для яких недостає вже навіть місця у польських тюрмах".

З огляду на все повище в імени українського та білоруського клюбів заявляю, що голосуватимемо проти буджету для міністерства справедливости.

Відозва Українського Парлям. Клюбу.

Дня 12-го травня відбулося засідання українського клюбу присвячене процесові наших трьох послів у Рівнім. На цьому засіданні рішили видати таку відозву до українського народу:

Український Народе!

Пять днів, від 6-го до 10-го травня, польський суд у Рівнім, на Волині, судив — українських послів: Павла Васильчука, Сергія Козицького та Максима Чучмая за промови, які вони виголосили на справоздавчім вічу у Почаєві, дня 27. серпня 1923 р.

вели розправу при зачинених дверах.

а предсідник суду в перший день процесу викинути із судової салі оборонця адвоката д-ра Шевчука, чим приневолив усіх адвокатів, які зібрались у числі 11 осіб в ріжних місцевостей, щоби боронити представників українського народу в польськім соймі, зректися дальшого ведення оборони,

польський суд дав віру Полякам і засудив вибранців українського народу: посла Максима Чучмая на 2 роки важкої вязниці, посла Павла Васильчука на 1 рік важкої вязниці і посла Сергія Козицького на 1 рік дому направи.

До процесу послів.

Засуджений посол П. Васильчук далі одержує листи й депеші з краю і зза кордону з висловами співчуття. Дня 13. V. наспіли листи від премієра Франції п. Пенлєве, де він заявляє, що теперішні функції перешкаджають йому інтервеніювати в справі обвинувачених українських послів, одначе він пересилає їм вислови свого глибокого співчуття та пошани.

Французький посол до парляменту Кашен крім телеграми прислав обширний лист, в якому висловлює свої найвищі симпатії для обвинувачених і заінтересування справою переслідування українського населення в Польщі. Тільки затяжна недуга, яку перебуває, не позволяє йому прибути до Рівного та до Польщі. Крім того посол Кашен пересилає ґратуляції обвинуваченим українським послам.

Член англійського парляменту Кенворті пише, що не прибув до Рівного тільки тому, що запізно одержав повідомлення про процес. Але співчуваючи обвинуваченим, він внесе інтерпеляцію в англійському парляменті в справі переслідувань Українців. Пос. Кенворті висловлює найглибші співчуття засудженим послам.

Телеграфічні та листовні вислови співчуття надіслали пос. Васильчукови пп. Гендерсон, Рис Дейвіс, Клайнес, Льойд Джордж, Бернсдорф, сенатор Грбен, д-р Кагль, Вендй інші.

З краю напливають депеші та листи від українських організацій, партійних управ, сільських громад, церковних парохій і поодиноких громадян зі всіх сторін західно-українських земель: Сх. Галичини, Холмщини, Полісся, Волині і Підляшша.

Пос. Павло Васильчук зараз по закінченню процесу прибув з Рівного до Варшави і взяв участь в нарадах Українського Клюбу.

Церковні справи.

Станиславівські питомці ломлять фронт.

Як нам доносять зі Станиславова, тамошні сепесіоністи-питомці стали на днях зголошуватися до духовн. семинарії. Дотепер повернуло до семинарії около 15 (всіх, що виступили, було звиш 40) — між ними деякі навіть із провідників сецесії. Епископ виїхав на місії. „Наверневних" питомців приймає ректор д-р Бойчук і кождому каже списувати й підписувати обширне „справоздання": хто його намовляв до сецесії, хто і як силував, загрожував і т. д. Розуміється, що кождий складає вину на другого. Урядова денунціяція в повному ході! Сумне явище — чимраз кращий дар целібатщини, яка по словам її сподвижників має принести в наш народ, а передовсім у духовенство, „повноту св. Духа"...

Деяких з „покаяних" питомців ректорат не хоче приймати, инші знов самі зрезиґнували з богословських студій, а решта покищо не знає, що робити. Найбільшу пресію на питомців зробив ректор семинарії своєю махінацією у військовій справі. Асентерованих питомців, які (якщо булиб звичайними „цивілями") мали би ввійти в ряди щойно в осени, військові власти покликують вже на червень. Найбільша частина з тих питомців, котрі вже в семинарії,

---

Мих. Рудницький.

ЖУРНАЛИ, ВИДАВЦІ ТА ЛІТЕРАТУРА.

II.

Возьмім кілька прикладів. Не з метою огляду всіх видавництв і не з рецензійного обовязку згадати про них, а для характеристики загальних умовин літературної праці і ідей, яким вона служить. Почнім з „Літературно-Наукового Вістника", якому належиться перше місце ще з огляду на вік, хоча вже не з огляду на становище. Ось журнал, якого назва нагадує загадку про оселедця, що є зелений, висить на стіні та співає. Не є він літературним, науки в ньому ні на показ, а вістей про літературу та науку ні на вік. Кожний передплатник скаже вам нині, що це другорядний журнальчик, нецікавий, мов кооперативне товариство молокососів та табетиків. Це шпіхлір рукописів, щодо яких редакція ставить такі домагання, що соромно лізти в літературу.

„Літ.-Наук. Вістник" не заступає ніякого напрямку, а що найважнійше не висловлює ніяких поглядів про літературу. Література є для нього заблуканою сиротою, сильно анемічною, з рахітичними ніжками. Пікантне те, що його редактор д-р Донцов уявляє собі її саме як апокаліптичного Буцефала; у своїх статтях він виступив з такими огнистими критеріями, що з остраху може впасти з руки перо кожному, хто не почуває себе щонайменше Шекспіром. Поруч дитирамбів на тему ірраціонального творчого „élan" друкуються там звичайні плоди графоманів. Дійшло до того, що журнал поміщує переклад, який уже вийшов окремою книжкою („Дантон").

Правда, що наша література переживає тепер голодову засуху і редакторам доводиться друкувати все те, що є в теці. Але те, що вільно напр. у „Ділі", де література є принагідним додатком до політики — не вільно літературному журналові, ще й такому, що „репрезентує". У „Літ.-Наук. Вістнику" лише політичні статті д-ра Донцова належать до якогось світогляду і мають індивідуальне облича. Все решта — це *bric-à-brac*, саламаха і немов би зайвий причіпок до них. А мова! Веселу мелянхолію навіває на читача факт, коли другий редактор В. Гнатюк цілий рік товкмачить людям деякі граматичні та стилістичні гріхи, а не в силі переконати свого найблищого співробітника д-ра Донцова, що можна мати власний стиль і почуття стилю, а проте не слід начиняти його сорокатими дивоглядами, на глум рідній мові, як він це робить. Поезія в „Літ.-Науковім Вістнику" це або передвоєнна банальщина, або футуропоези друковані мабуть на доказ, що редакція йде з духом часу і не лякається „поступу".

Найхарактеристичнійшими є два факти: 1° що „Літ. Наук. Вістник" не в силі згуртувати довкола себе хоча би кілька літературних сил, які спільною працею, дружеською виміною думок і спільним зацікавленням для літератури могли би витворити духову атмосферу, завдяки якій міг би розвиватись і журнал і вони самі, 2° що майже офіціяльний, представницький орган нашого літературно-наукового руху навіть ухом не ловить якогонебудь відгуку про те, що діється у світі. В инших народів кипить величанська творча праця. Нема місяця, щоби світ не цікавився якимсь новим великим твором, росхапуваним у міліонах примірників. Умирають великі письменники, одержують нагороди нові слави, святкують ювилеї заслужених европейських авторів — про все це у „Літ.-Наук.-Вістнику" ні чичирк!... немов би він видавався для мешканців пустарі Гобі. А коли вже навіть вуличні листки закричать про смерть А. Франса, тоді наш літературний світильник перекладе неоригінальну, пересічну статтю невідомого критика, так, немов би про Франса не було пів сотки першорядних критичних нарисів справжніх великих критиків!

Marasmus senilis з ул. Чарнецького має право ввійти в приповідку. Йому не треба дивуватися. Чи схоче хто може пригадати, що „Записки Наук. Тов. ім. Шевченка" заступають еліті нашої суспільности ту науку, якій вона вірить на слово, що вона істнує, хоча, чи пак: **саме тому**, що її не бачить. Про „Записки" можна взагалі тут не згадувати. Вони не відограють ніякої ролі в нашій літературі. Бо вони — як доказував мені один учений — не належать *по суті* до категорії журналів, а є чимсь у роді тих єгипетських папирусів, які були завдалегідь призначені на те, щоби вчені відчитали їх щойно кілька тисяч літ пізнійше. Амінь. Помагай Боже!

„Стара Україна", яка є дуже симпатичною спробою добути історичного духа з під румовищ археольогії, не в силі, з огляду на свій обмежений спеціяльний характер, найти такого поширення, щоби могла заступити загальний літературний журнал. А колиб вона була „Новою Україною" — цензура вкоротила би її життя.

Спроби літературних журналів видаваних за кордоном не були щасливі, саме з огляду на трудноші їх поширення в краю. „Нова Україна" під редакцією Винниченка та Шаповалова в Празі, взяла за зразок товстезні, передвоєнні російські журнали „академічного" характеру і приносила чимало цікавого матеріялу. Але партійна політика дивно переплутувалась там з еміґрантською літературою у гіршім розумінні цього слова. Партійні розбіжности в самій редакції знесилили її майже одночасно з утратою підмоги, яка дозволяла не дуже рахуватись з потребами майбутніх читачів. Сам критичний овид літератури був настільки відмежований від актуальних подій на европейській овиді, що такий збірник мало міг причинитись до розбудження нових ідей, обмежуючись до наскрізь національних або вузько суспільних явищ.

Берлінський „Літопис" хотів послухати живчика сучасности і „поважний зміст" передавати у „легкій формі". Але і він не мав постійних літературних співробітників; інформації про літературу мали газетний характер, ілюстраційний додаток не мав великого звязку з нашим життям, а дві перші „сенза..." журналу: університетська анкета та одчинення курсів заочної освіти скінчилися повною невдачею — були доказом, що з чужинного середовища не так легко відчути настрої та потреби суспільности. Не легше це зробити і в краю. Зрештою відчути це ще мало; треба мати змогу піти їм на зустріч і заволодіти ними.

(Продовження буде)

повернулась з остраху перед військом.

Першими вернули до семинарії морально найслабші одиниці (ославлений Волод. Гординський), а ректорат не жахнувся покористуватись ними як своїми агентами. Вони то (певно не без порозуміння з ректором!) розіслали „обіжник" до своїх товаришів, в котрому, покликуючись на те, що „їх одурюювано", в дійсности самі одурювали своїх товаришів вістками, кажучи що це брехня, мов би митрополит мав віднестися до Риму в справі припинення целібатної реформи, що духовенство й суспільність не журяться справою целібату, що перемиські питомці вже давно всі в семинарії (!) і т. п. Дальше грозили вони: „Не зволікайте ані хвилини, бо буде пізно".

Не всі питомці-сецесіоністи дістали той „обіжник". Значить, що цензорами моральної вартости питомців були Волод. Гординський et consories, для яких явним ідеалом є: коні, карти, пан староста і господиня...

Почуваємося при цій нагоді подати до публичного відома, що в справі целібату ще перед Великоднем вислано до Риму меморіял української інтелігенції, на днях знов вислано меморіял духовенства і спеціяльний меморіял в справі виступивших питомців в Перемишлі і Станиславові. Маючи на увазі хочби тільки політичний момент, віримо, що в цій справі Рим не перехилиться (явно й отверто!) на сторону наших експериментуючих єпископів, бо не схоче перечеркнути всі свої декрети, якими гварантував права й звичаї нашої церкви „по вічні часи".

Отже й нашим питомцям, що вже раз вважились своїм виступом на високогромадянський крок, слід виждати.

ОСТАННІ ВІСТИ.

Чемберлен про Українців під Польщею.

Пат. повідомляє:

13. травня на засіданні палати громад державний секретар для заграничних справ Чемберлен у відповіді на інтерпеляцію одного з депутованих, відносно трактування української національної меншости в Польщі, заявив: Немає сумніву, що в минувшині українське населення мало дійсно оправдані домагання. Але вони не були такі, щоби не можна було їх успішно заспокоїти шляхом інтервенції Союза Народів. Тепер я переконаний, що польський уряд задумує примінитися до відносних клявзуль версальського договору і що ніякого позитивного висліду не далося би осягнути тепер при помочі інтервенції Союза Народів.

Савінкова вбила чека?

Віденські часописи повідомляють, що самогубство Савінкова викликало велику консгернацію, тимбільше, що виявилося, що радянські власти більше як шість днів держали в тайні вістку про смерть С-а. Правдоподібно С. не поповнив самогубства, як кажуть офіц. рад. телеграми, але впав жертвою чека.

Наслідник мін. Кедроня.

З Варшави повідомляють, що становище мін. промислу й торговлі після мін. Кедроня обійме віцемін. Клярнер.

Бомбові замахи в Еспанії.

В поїзді з Севілі до Кордови, яким їхав еспанський король, королева й Прімо де Рівера, арештовано підозрілого чоловіка. Догадуються, що він член анарх. організації і мав виконати атентат на короля й ґенералісімуса. І в Валенсії плянували атентат на Прімо деРіверу, де мав виголосити промову. Найшли там під підлогою кілька бомб.

Конференція в Ризі.

„Морнінг Пост" повідомляє, що в Ризі відбудеться конференція міністрів Латвії, Естонії і Литви без участи Польщі.

Польські маневри.

Цьогорічні маневри польських військ відбудуться в половині серпня. Прибудуть висші французькі офіцири з ґен. Петеном і румунські. В літних місяцях будуть великі маневри кінноти в околиці Бродів; В звязи з цим оглядали брідські околиці шеф ґен. штабу ґен. Галєр із висшими офіцирами.

Біржа.

Львів, 14. травня 1925.

Гроші.

Амер. дол. 5·17 — 5·17½, канад. дол. 5·14—5·14½, ческі кор. 0·15 — 0·15¼, лєї 0·02¼ —0·02½, франц. франк 0·27 — 0·27½, швайц. фр. 0·99—100·00, анґ. фунт. 24·50—24·60.

Срібло. Австр. кор. 0·43—0·43½, 5 австр. кор. 2·26—2·30, фльорени 1·16—1·18, рубл. 1·82—1·83, рубель дрібним сріблом 0·80 —0·82.

Золото. 20 кор. 21.70—21·80, 20 франк. 19·55—19·75; 20 марк. 24·65—24·80; 10 руб. 26·80—27·00.

Збіжжя.

Пшениця від 37 до 38, жито від 32 до 33·50, ячмінь від 27 до 28.

Голод.

Бюлетень Краєвого Комітету Допомоги „Голодному Селу".

Ч. 6. травень. 1925 р.

Визначення допомог.

Комітет визначив в розпорядження Повітового Комітету Допомоги „Голодному Селу" на суд. пов. Рудки 1.500 зол. для селян с. Щеплот пов. Яворів 350 зол. для селян с. Павлокома пов. Березів 500 зол. для селян с. Островець пов. Мостиська 350 зол.

Кооперація і голод:

З ініціятиви і в порозумінню з Краєвим Комітетом Доп. „Голодному Селу" Краєвим Тов-ом Господарським „Сільський Господар" і Краєвим Союзом Ревізійним видано обіжник до філії „Сільського Господаря" і Кооперативних Повітових Союзів, в якому кажеться, що центральні кооперативні установи закликують Кооперацію взяти активну участь в організації повітових і сільських Комітетів Допомоги „Голодному Селу", агітувати за збором пожертв, уділювати приміщення для зібраних продуктів, переводити їх розділ голодуючими відповідно до вказівок Комітетів та подавати Краєвому Комітетові відомости про господарський стан села.

Заборона:

Повітовий Комітет Допомоги „Голодному Селу" в Перемишлі вніс 6. травня п. р. до староства зголошення про свою леґалізацію. 7. травня Голова Повітового Комітету д-р Загайкевич одержав зі староства таку резолюцію „Зголошення з 6. з. м. о уконститууванню Пов. К-ту Доп. „Голод. Селу" в Перемишлі, котрого ціллю є несення матеріяльної помочі найбільше потребуючим малим рільникам, а це за посередництвом Місцевих Комітетів, які мали бути засновані в поодиноких громадах, не приймає староство до відома і заказує поширювання з його сторони всілякої діяльности, тому, що така поміч є вже обнята акцією державною. Відтак слідує поучення про право рекурсу.

Орґанізаційний рух:

6. травня п. р. в Яворові заснувався Повітовий Комітет Допомоги „Голодному Селу" під голосуванням проф. О. Назаревича. Комітет постановив скликати на день 18. травня п. р. віче, зажадати принятія представників Комітету до Комітету при старостві, жадати від держави через староство допомоги, перевести 17. п. м. вуличну збірку, старатися про роботу для безробітних, старатися за кредити на закупно бараболі, виликути на каси „Стефчика", щоби використати призначений для них кредит, старатися про відписання податків, для справ податкових відчинити правну пораду і перевести статистику економічного положення повіту. З ініціятиви перемиського Комітету Допомоги „Голодному Селу" місцева філія „Сільського Господаря" і Повітовий Союз Кооператив внесли до перемиського староства прохання про допущення відпоручників тих товариств до запомогової акції.

Становище в суд. пов. Судова Вишня:

Комітет повідомляють:

В судовому повіті Судова Вишня перед голодовою катастрофою стоїть 50 прц. населення; навіть господарі — властителі 6—15 моргів землі не мають ніяких (дослівно) артикулів живности і не вважаючи на земельну власність не дістануть у нікого споживчих артикулів на кредит. Халупники, сільські робітники і малоземельні голодують в повному значінню цього слова.

Озимою засіяний звичайний процент поля, натомість ярою менше зза браку насіння.

Заробітків в тутешній околиці нема жадних; люде виходили би дуже охоче на заробітки, хоч би і в чужину, та ніхто за робітниками не питає. З повіту виемігрували на роботи до Франції коло 40 осіб, охочих до виїзду дуже багато, та їх не приняли. По тут. дворах платять робітникам денно 70 сот. до 1 зол.

На цілий політичний повіт розділено позичок на засіви 50.000 зол. Засівні позички переводжено більшістю за посередництвом кас „Стефчика", на кожду громаду принято 200—300 зол., а поодинокі господарі діставали по 25 зол.

Зайва образливість.

(Ще з приводу полемічного виступу п. В. Португалова.)

П. Португалов, один з редакторів варшавської газети „За свободу!" дуже розгнівався на „Діло" за те, що воно розшифрувало причини, з яких цей російський журналіст утримався від подачі свого голосу за відомою чорносотенною резолюцією російського педагогічного зїзду. Нам здається, що обурення п. В. Португалова це тільки „фасон": поважних підстав воно під собою не має, коли його сформулувати так, що п. П-лов у своїх виступах на зїзді рахувався з поглядами на справу польських урядових чинників. А власне це й було думкою редакції, якій добре відоме матеріяльне й ідейне відношення російської еміграційної газети до польського уряду та його завдань у національних справах. Досить пригадати, що фундатор цеї газети п. Савінков не був таким богатирем, щоб на свої власні кошти утримувати велику щоденну газету і що він ніколи не спростовував відомостей про джерело, з яких діставав кошти на газету, коли ті відомости друкувалися в інших виданнях. Досить пригадати теж поведінку газети „За свободу" в 1922 р. підчас виборів до польського сойму і як раз в національних справах: з великим запалом газета поборювала тоді 16-ку і ділько підтримувала комбінації, що їх висунули певні польські політичні круги. Чогож це раптом тепер редактори „За свободу" малиб відчути свою незалежність та не рахуватись з думкою польських міністрів?

Само собою зрозуміло, що будучи органом „демократичним", колишня савінковська газета мусить і тепер підтримувати отой, мовляв, ліберальний фасон: але постійні її читачі добре бачать, що в останній час вона дуже схилилася в правий бік. Про це свідчить і п. Португалов у своїм полемічнім виступі проти „Діла" (За свободу" ч. 120). Він признає, що не голосував за ганебною резолюцією російського педагогічного зїзду не тому, що був иншої від зїзду думки, а лише з тактичних міркувань — щоб не викликати сутичок.

3—4 роки тому така заява редактора навряд чи булаб перейшла в газеті „За свободу", бо політична група, яка за нею стояла, зовсім инші думки декларувала щодо національних прав українського народа. Але tempora mutantur...

До якої міри mutantur tempora — це видно між иншим із того, що не тільки п. Португалова, а вже цілу редакцію її сорроге цілком задовольнила та ніби то поправка, що її президія зїзду зробила до першої свої резолюції, коли добачила, яке обурення ця резолюція викликала в ріжних верствах неросійського громадянства. По суті ця „поправка" не варта ломаного гроша, по суті вона лише підтверджує пріоритет російської мови, російської культури для „всех русскіх племен" і з ласки своєї допускає користування иншими мовами як льокальними, як другорядними; але для сучасних російських демократів цього досить („За свободу" ч. 95 — вступна стаття.) Вони зробили великий поступ на шляху до обєднання з колишніми монархістами та націоналістами, і може педагогічний зїзд найяскравійше це виявив і підкреслив.

С-ник.

НОВИНКИ.

— **Конфіскати.** Вчорашне число нашого часопису сконфісковано за вступну статтю п. з. „Перший акт скінчений", з якої не лишили нічого, крім заголовка.

— **Похорон бл. п. Сидора Музика**, що відбувся вчора, був найкращим доказом щирої симпатії, якою користувався Покійний у нашім Громадянстві. Покійного проводжав дуже поважний та численний гурт усіх чільніших членів нашої львівської громади. Похорон відбувся під проводом о. крил. Пасецького, о. радн. Д. Лопатинського, о. радн. И. Кишакевича і о. Б. Банзинського. Теплими словами в гарній промові прощав на гробі Покійника д-р Іван Боже.

— **Ревізії.** Вчора дня 14. п. м. відбулась у Львові при вул. Терновського ч. 7. докладна поліційна ревізія у 18-літнього Федора Матчака, якого арештовано у Тернополі, куди виїхав як імпресарт вірительностей В-ва „Червона Калина". При ревізії забрали один порваний примірник якоїсь школярської газетки „Метеор". При цій „нагоді" загостили гості й до сусідньої кімнати ред. Івана Рудницького. Виявилася, що ред. І. Р. не стоїть у жадному близшому звязку з названим Ф. Матчаком, ревізія в його помешканню обмежилася до побіжного перегляду полиці з книжками.

— **Свячене на стрийському передмістю.** Кружок УПТ. ім. Шевченка (стрийська дільниця) у Львові разом з читальнею „Просвіти" влаштували дня 12 травня по-спільне свячене для своїх членів і прихильників в просторій салі нової школи при вул. Сулімського ч. 21. При посвяченню пасхального стола, якого доконав о. д-р И. Застирець, відспівали присутні грімко воскресні пісні. Вступним теплим словом привитав о. д-р Застирець всіх гостей, висказуючи горячі бажання кращого майбутнього. Опісля проф. Ст. Шах від тов-а „Просвіта" горячими словами розради заохочував до спільної праці. Промовляли також: дир. І. Вальчик, п. Смолякова, п. Райтерівський і п. Матвійків, а всі бесіди були проняті великою любовю до свого народу, своєї церкви і рідної школи. В товариських гутірках обговорювано перш за все справу забезпечення школи та викінчення власного будинку. Кружок висказує щиру подяку промовцям і тим, що своєю присутністю звеличали свято, а зокрема др. Гоникоповичеві й п. М. Гоникоповичевій, п. Я. Скоплякові, п. І. Скоплякової, п-ам М. і О. Галібеям, п. Галібейові, п. Евст. Кнатові і п. Ол. Левицькову за їх труди, а всім присутним за грошеві жертви.

— **Голодівка вязнів.** Дня 12. травня 1925. почали в бережанській тюрмі голодівку політичні вязні: студ. Юліян Форемний, ученик ґим., Анатоль Курпадик і господар Микола Товстий. Сидять у тюрмі від 23/2. 1925, слідство покінчене, акта перед кількома тижнями вислані до перегляду військової влади, котра з проволоченням справи зволікає. Посуджені заявили, що голодівки не перервуть, поки не буде полагоджена їх справа.

— **Зі „Союзу Українок".** „Союз Українок" у Львові в порозумінню з „Українським Жіночим Союзом" в Празі має запевнених 5 місць в чеських господарських дівочих академіях, за звільненням від оплати за науку. Наука триватиме 2 до 3 роки. Вимагана укінчена середня школа. Кошта удержання місячно коло 500 кч. (т. є 75 зл.). Крім того можна мати кілька місць в нижчих господарських ще то промислових школах середнього типу, в яких наука триватиме 1—2 роки. Вимагана тільки укінчена виділова школа. Инші умовини ті самі. Кандидатки зволять зголошуватись особисто або письменно (без документів) на адресу Олени Шепарович, Львів, вул. Листопада ч. 116, найпізнійше до 1. червня 1925 р. Першенство матимуть членки „Союзу Українок". Подається рівночасно до відома, що „Союз Українок" може вислати ряд інструкторок, які могли би провадити курс крою і шиття. Тому просяться філії і організації, які рефлектують на такі інструкторські сили, щоби зголошувалися на адресу „Союзу Українок" Львів, вул. Рутовського ч. 22. За Головний Виділ „Союзу Українок": *О. Шепарович* голова, *Ст. Маріґчак* секретарка.

— **Пошесть замахів**, яка почалась в останніх тижнях стала предметом нарад у міністерстві справ внутрішніх і міністр. справедливости. Польські урядові кола є пересвідчені, що ці замахи мають своє джерело поза кордонами держави і що вони є ділом одної організації.

— **І горлом і мишенею.** Маємо перед собою відпис такого цікавого документу: Віднис. L. 1170. Turka 1/5. 1925. Okólnik do wszystkich Zarządów szkół w powiecie. W Rada szkolna Powiatowa w Turce n/Str. W myśl okólnika Kuratorjum OSL. umieszczonego w Dzienniku Urzędowym z dnia 15/4 1925 № 4. Rada szkolna powiatowa poleca Zarządowi szkoły zebrać od dzieci od IV. oddziału począwszy po 50 gr. na zbiór pieśni p. L. Lirenka i zebraną kwotę przesłać Radzie szkolnej powiatowej do 3 dni, tudzież wyuczyć pieśni podanych w wymienionym okólniku. — Przewodniczący RSP. Berezńicki. — 1. Kiedy ranne wstają zorze, 2. Wiosna, 3. Słowik, 4. Wisła, 5. Świt za kominem, 6. Jeszcze Polska nie zginęła. — Każde dziecko ma złożyć po 50 groszy na zakupno dla siebie danego śpiewnika. —

— Катастрофа в Староґарді — як увідомляють варшавські часописи — починає розяснюватись. Арештований Кушель подав два нові прізвища Шумахера та Міхальского, який утік з вязниці у Східній Прусії, був караний уже за крадіж та вломи і мав намовляти обох своїх спільників до виконання замаху. Крім згаданих злочинців у справу замішаний ще якийсь Франклейн член данціґської поліції „Шупо“.

— Денникарський закон. Сойм приготовлює у своїх комісіях новий проєкт денникарського закону. Покищо приняті принціпи щодо відшкодування на випадок раншого зірвання умови співробітником денника або видавцем. На випадок, коли видавництво банкротує, співробітники мають мати привілей першенства.

— Вільні від мита будуть лише ті пересилки з Америки, які міститимуть старуу одіж. Такий внесок поставила соймова комісія скарбова.

— Суд і політика. Соймова правнича комісія не вирішила ще спірного питання, чи судля має право брати участь у політичнім житті. Видко, що останні події не причинились ще до виробления погляду між польськими послами, чи кориснійше є для держави, коли судля, видаючи присуд, є тісно звязаний з національно-партійними інтересами, чи ні.

— Померли знатні чужинці. Відомий румунський політик Олександер Марґільоман, бувш. премієр міністрів; — німецький карикатурист д-р Отто Кестер.

— П. Ірина Негребецька, б. учениця Муз. Інституту Лисенка здала державний іспит з музики перед комісією у Львові з відзначенням.

— „Свобода“ ч. 20 приносить: Гнилий вирах. — В блуднім колесі. — Сойм про державну господарку. — Польський суд над українськими послами. — Земельна реформа в практиці. — Хліборобство і польський уряд. — Політика на почті. — Польська поліція. — Звідомлення Голодового Комітету. — Болгарські порахунки. — Страшний замах у школі. — По широкім світі. — Новинки. — Кум Трохим говорить. — Війна мухам. — Дописи з краю. Ілюстрація подає засуджених українських послів у Рівному.

Дописи.

Станиславів. (*Свячене*). Минувшого року заведено у нас перший раз свячене через само міщанство, а цього року цей звичай поширився в Станиславові на всі передмістя. Дня 26. IV. відбулося свячене в Станиславові в театральній салі „Сокола“ влаштоване виділами „Зорі“ і „Реміснично-промисловоі бурси“. Разом засіло до стола понад 200 осіб з поміж міщанства й інтелігенції, були також відпоручники міщанства і ремісників зі Львова, був гість з Коломиї д-р Андрій Чайківський. Після посвячення дарів, якого доверщив о. мітрат Гордієвський і після його промови, пішли дальші промови переплітані співами, в котрих порушено багато важних гадок про розвій міщанства і його значіння, про це, як треба нам поступати, щоби собі здобути будучність. Слідуючої неділі відбулось свячене в передміських читальнях, а саме: в Книгинині-Місті, в Книгинині-Гірці і Книгинині-Кольонії. Всюди взяли в них участь крім місцевих членів також делегати філії „Просвіти“ і инших товариств зі Станиславова, всюди пішли опісля промови і співи церковних та народних пісень. Скрізь розходились присутні піднесені на духу, памятаючи не забувати двох кличних там кличів: „Свій до свого“ і „Народ собі“.

Організація кооперативної торговлі. В повіті Станиславів, організація торговельних кооператив йде скорим ходом наперед. В самім місті Станиславові крім складу „Народної Торговлі“, переміненого торік на кооперативу, є передвоєнна кооператива торговля „Злука“, і склад „Повітового Союза кооператив“. На передмістях розвиваються і вінком окружають Станиславів кооперативи в Книгинині-Місті (три склади при найважніщих вулицях); в Книгинині-Гірці (два склади) і в Книгинині-Кольонії, де також є у власній реальности велика кооперативна пекарня, що своїм печивом забезпечує місто. Найслабше під тим оглядом представляється Книгинин-Бельведер, де кількакратні спроби заведення кооперативи не вдалися. В повіті дві третини сіл мають вже свої торговельні кооперативи. За це дається в тім часі болюче відчувати в повіті брак повітової кредитової кооперативи. Найстарша наша кредитова інституція „Кредит звязковий“ перемінилася на торговельну і веде торговлю залізними знарядами і машинами і належить у Станиславові до більших між торговлями заведів. Кооператива „Українська міщанська хата“ не в силі ще належито піднестися з воєнного занепаду, а лиш на неї надія, що хоч поволі, але всеж таки поверне до життя одинока українська торговельна кооператива.

Торговлю книгарську і торговлю папером веде у нас кооператива „Українська Книгарня“, що належить до найсильніших кооператив. ББВ.

Зі спорту.

„Україна“ — „Поділля“ 3 : 1 (1 : 0).

В неділю 10. V. виступили на площі „Сокола-Батька“ дві наші найкращі дружини копаного мяча.

Склад дружин „Україна“: Бавусевич, Пахнівський, Ийко, Гіба, Дицьо, Опиcк, Тепленький, Чорній, Мурський, Лисик і Бирчак. „Поділля“: Сокалюк, Бабій, Клубок І., Дудик, Перчишин, Герман, Кожухівський, Клубок ІІ., Королюк, Белей, Мельничук.

Змагання зачались точно 4'30.

Спершу отверта гра. Мяч переходить то під одні то під другі ворота. Україна грає ліпше, Поділля більше амбітно. З України визначились: Мурський, Дицьо, Лисик і Ийко. Спеціяльно останній. Поділля, як дружина фізично краща і більше одноцільна, хоч мала трьох „інородців“. Перша половина гри — вяла, без темпа і цікавих ситуацій. Друга повна гарних моментів і... менше гарних інцидентів.

Почесні ворота добуває для тернопільської дружини Белей. Це рівночасно найкращі ворота за цілі змагання.

При кінці Україна, грає тільки в десятку і в тому складі виборює з трудом ще одні ворота.

Кінець змагань не дав „Поділлю“ вирівнати скількости воріт.

Судіював добре, але за педантично п. Свєзак. За часто вживав свистака і за багато порахував „Україні“ воріт. Перші ворота „Україні“ не належалися.

На жаль прекрасна погода не стягнула на площу великої скількости публики. У нас таке ще мале заінтересування спортом, що люде волять снуватися по запорошених вулицях, як вийти за місто, дихнути свіжим повітрям і заплатити мінімальний вступ за приємну розривку.

Цікаво, чи приїзд мистця Буковини „Довбуша“ теж не виведе Львовян з оспалої байдужности до спорту.

Р. Н—ий.

Україна II — Мета II 2 : 1 (2 : 0).

Передзмагання межи тими молодими дружинами принесли перемогу Україні, завдяки кращим ґрачам в нападі, як Кобзар і Чиж. Оба ґоаl-і для України стріляв Кобзар в 1 половині. В І-ій половині реванжується Мета II з карного копу добуваючи одинокого ґоаl-а. На становищі судді дебютував п. Решетилович, який з виімком деяких дрібніших промахів зовсім вдоволив.

—

Як довідались ми, то Україна має в біжучому сезоні перед собою цілий ряд змагань: в Рівнім, Тернополі, Ярославі, Стрию, Станиславові і у Львові з Довбушем з Черновець, мистцем Буковини.

В. Ст.

Оповістки.

Український Наддніпрянський театр О. Міткевич.

Заліщики — Саля Нар. Дому.

Пятниця 15. V. „Циганка Аза“.
Субота 16. V. „Твардовський (2-ий раз).
Неділя 17. V. „Дні нашого життя“ — премієра (песи Андреєва). 1874 11—?

Прогулька до Янова (через Чорний Камінь) і Страдча заходом тов. „Плай“ відбудеться в неділю дня 17. червня ц. р. під проводом д-ра Володимира Левицького. Відїзд з головного двірця 7'15 рано до Ямельної, дорога пішки коло 10 км., поворот залізницею, приїзд до Львова 5'15 по полудні. Збірка перед головним двірцем о год. 6'50 рано. Бажані електричні або ацетиленові лямпки до печер у Страдчі. 1—1

Товариський зїзд. Товаришів, котрі здавали іспит зрілости в українській гімназії в Перемишлі в році 1905 просимо подати негайно свої адреси Володимирови Березовському, Перемишль вул. Дворського 36, в справі товариського зїзду, що відбудеться дня 23. червня ц. р. в Перемишлі. За комітет: *В. Березовський, К. Когус.* 1959 1—2

25-літній Товариський Зїзд перших абсольвентів української гімназії в Коломиї відбудеться дня 11. червня 1925 р. Підписані пригадують не своїм Товаришам, що в червні 1900 р. скінчили середну школу іспитом зрілости в українській гімназії в Коломиї під батьківською кермою директора-громадянина, пок. радника Софрона Недільського та поприкли собі ще раз зібратися разом. — Тому 11. червня ц. р. зволять Дорогі Товариші ставитися о год. 8. рано в домівці „Народнього Дому“ в Коломиї, звідкіля ми перед 25-ти роками розійшлися в широкий світ здобувати вище знання і саме життя. Товариші, що прочитають цю пригадку, зволять зголоситися негайно та подати свою повну адресу на руки тов. Гаврилюка Іллі, проф. української гімназії в Коломиї, вул. Собіського ч. 41. — За комітет: **Ілля Гаврилюк, Никифор Данищ, Данило Джердж і Володимир Лепкий.** 1954 2—3

В ново відчиненім огороді Читальні Просвіти на Личакові вул. Крупярська 15, трамвай 6, 8 і Л. Д., стація церков св. Петра відбудеться Перший Фестин у неділю дня 17. травня 1925 р. о год. 3 п. п. Ріжнородна і багата програма. Хто хоче по тижневих трудах і клопотах в кружку своїх знакомих мило перебути і воздухом Карпат віддихнути хай спішить на фестин. — *Виділ Читальні.* 1960 1—1

Дрібні оголошення.

Оголошення.

За оголошення Редакція не відповідає.

За редакцію відповідає О. Костин. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.